

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő Dr. Kiss Pál.
FELHÍVÓ SZÁMA: TELEFON-SZÁMA: 83.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Deasewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk

A munkásbiztosító pénztár dolgai.

Makó, március 4.

Ide s tova tíz esztendeje, hogy egy sok paragrafusos törvény látott napvilágot: az ipari és kereskedelmi alkalmazottak biztosításáról. Nem is vitatható, hogy e kérdésnek törvényes uton való rendezése, óriási mód hézagot pótló.

Kétségen kívüli üdvösnek mondható az alkalmazottak biztosítása törvényes alapon, sőt a munkaadókra is előnyös, mert aránylag alacsony díjtelek mellett alkalmazottaikról betegség-, baleset esetén megfelelő gondoskodás történik.

Mindez így nagyon szépen van elgondolva, azonban a törvény, amely 1907. évben a XIX-iket kapta sorrendben, nem vált be. Egymás után újabb és újabb törvények keletkeztek, az előbbi rosszak feldolgozására, javítására, de azt kell konstatálni, hogy egyik tizenkilenc, a másik — egy híján husz.

Különösen sérelmezték éveken keresztül a törvények nyomását, zaklatását a mezőgazdasági géptulajdonosok. A cséplőgépek tulajdonosai folytonos panaszokat terjesztettek elő, amelyeknek következményeként erős harc fejlődött ki a belügyminiszterium és kereskedelmi miniszterium között. Nem jutottak megállapodásra a tekintetben, vajon a cséplőgépek tulajdonosainak vállalata, mennyiben idegen terméket is feldolgoztak, ipari vállalatot-e, avagy a mezőgazdasági ághoz tartozónak tekintendő-e?

Ez a nézeteltérés szülte meg az 1912. évi VIII. t. cikket és az 1913. évi XX. t. cikket. Ezen két kis törvény kimondta, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak sem betegség, sem baleset esetére a kerületi munkásbiztosító pénztáraknál biztosítási kötelezettség alá nem esnek, hanem csupán a vizsgázott gépezetek biztosítandók.

Meg kell jegyezni, hogy e két legújabb törvényt a bíróságok magyarító törvényeknek mondották ki, ami azt jelenti, hogy a biztársítási kötelezettség alól a mezőgazdasági munkások a törvényeket megelőzően is felmentendők, bár visszaható erővel a törvények nem ruháztattak fel.

A bíróságoknak kellett ezt ítéletekkel deklarálni, mert a kerületi betegsegélyző pénztárak ezt sehogy sem akarták belátni, sehogyan sem akarták megnyugodni abban, hogy a cséplőgép tulajdonosai szabaduljanak az ő tenhatóságuk alól. Nem akarták a pénztárak elismerni, hogy a törvény erősebb az önkénykedésnél.

Egyik pört vesztette el a másik után, többek között a makói kerületi munkásbiztosító pénztár is. De

azért csak perelt és görcsösen ragaszkodott vélt jogaihoz. Hogy sok-sok perköltségbe került a „hecc” azzal nem törődött. Ugy látszik van fedezet.

Utóbb abba kapaszkodott a pénztár, hogy ha már nem nyeri meg az 1912. évi biztosítást, meg kell kapnia az 1911. évből. Széles Csanádvármegyében szorgosan foglaltatott a géptulajdonosoknál és mitsem törődött azzal, hogy a gazdák panaszára a közigazgatási hatóság felfüggesztette az eljárást.

A tisztelt makói ker. munkásbiztosító pénztár azért csak haladt — zordon szántsággal — a gazdákra végzettsé válható megoldás felé: tömegesen árveréseket tüzetelt ki. Hogy mi célból, amikor követelése biztosítva volt, amikor alaptalannak tudhatta követelését, — ki tudja, ki tudhatja?

Makó város tanácsa dicséretre méltóan átvágott a pénztár igazán különös számításán. Gyors határidőt tűzött ki, a panaszoknak helyt adott, a géptulajdonosokat felmentette a fizetés kötelezettsége alól és az árverés előtti napon a határozatot kézbesítette a behajtási közegeknek.

Tizenöt csanádpalotai gazdát szabadított fel Makóváros tanácsa a fojtogató gondok alól a legutóbbi tanácsülésen is. A pénztár pedig kudarcot vallott. E hó 3-án nem tűhette dobra a szegény, remegő, gazdák ingóságait jogtalan követelés fejében.

Ime nem egészen és nem mindig áll az, hogy: Magyarországon már minden szabad.

N. S.

MI UJSÁG A POLITIKÁBAN.

A képviselőház ülése.

A Ház ma is a hajózási javaslatokkal foglalkozott, a melyek először Szemcsényi György intézett szenvedélyes erős támadást. Szemcsényi beszéde alatt többször végig fut a Házon az izgalom és mindkét oldalról elkeseredett közbeszólások hangzottak el.

Nem a vitaközös kedvéért vesz részt az ellenzék a javaslat tárgyalásában, hanem csak azért, hogy a nemzet figyelmét felhívják arra, hogy micsoda törvényeket alkot a kormány az új házszabályok és palotadőrök védelme alatt. Kétszáz millió koronát dobnak most oda az ugys tulhízalt hajóstársaságoknak, amikor az ország elemi szükségleteire nincsen pénze a kormánynak. Tudjuk, hogy most már a harmadik kereskedelmi miniszterünk van az-

óta, hogy a javaslatok elkészültek. Miért nem tartotta sürgősnek a másik két kereskedelmi miniszter, hogy a javaslatot tárgyalassa és miért érkezett el az ideje a tárgyalásnak éppen most?

A tegnapi ülésen Huszár Károly két ízben is megkérdezte a miniszterelnököt, tudják-e garantálni, hogy a szerződés megkötésekor se a miniszteriumok, se a miniszternek semmiféle hivatala, sem a munkapárt bizalmi embere nem kért és nem kapott e ellenszolgáltatást? Vagy nem kapott-e ilyen ellenszolgáltatásra ígéretet arra az időre, amikor e szerződéseket a törvényhozás jóváhagyja? A miniszterelnök erre azt a kissé homályos feleletet adta, hogy semmiféle támpont nincs arra nézve, hogy ellenszolgáltatást adtak vagy kikötöttek volna. A szót nem erdeklő, hogy a miniszterelnöknek van-e támpontja vagy nincs, hanem kapott-e vagy fog-e kapni a pártkassza pénzt vagy nem? Ezt a kérdést tisztázni kell és ezért újabb egyenes és nyílt választ kér a miniszterelnöktől. A javaslatot nem fogadják el.

A debreceni bombamerénylet.

A megszökött merénylők.

A debreceni bombamerénylet tetesei árkon-bokron túl vannak már és remény sincs arra, hogy kézrekerüljenek. Megállapították a román hatóságok, hogy ugy Kattarau, mint Kirilow túl vannak már a határon és Oroszországba menekültek, ahol már aligha kerülnek a rendőrség kezébe.

A budapesti rendőrség mindazonáltal még sem lett le egészen a reményről, hogy a két bombavetőt kézrekerítheti s ezért sürgősen a bukaresti rendőrséghez fordult, hogy Kattaraunak és Kirilownak a pontos személyleírását és a fényképeit küldje meg. Ugyanilyen kéressel fordult a rendőrség a csernovitzi rendőrhatalomhoz is és ha kezében lesznek a pontos adatok, a legnagyobb erélyvel meg fog tenni mindent, hogy a román rendőrség hibáját valahogy reparálja.

Kétségtelen immár, hogy a hibát nem Csernovitzban követték el, hanem Bukarestben, ahol — ugylát-szik — készakarattal jártak kezükre a merénylőknek, hogy megszökhessenek. Ugy a csernovitzi, mint a magyar rendőrhatalomok a leghatározottabban állítják, hogy a bukaresti rendőrségnek alkalma lett volna letartóztatni a merénylőket; ehelyett azonban futni engedték őket.

Az mindenesetre kétségtelen, hogy Katarau és Kirilow február 25-én együtt érkeztek Ploestibe, ahol délután 3 órakor a Dácia-szállóban vettek lakást és este fél hat órakor kifizették számlájukat, kocsit rendelték és a szállóból a pályaudvar felé hajtottak.

A nyomozás sulypontja tehát most Galacban és Brailában van, mert az egyik föltevés szerint Katarau Galacban, Kirilow pedig valószínű Brailában szállt ki a vonatból. Eddig azonban sem a galaci, sem a brailai nyomozásnak nem volt még eredménye.

A rendőrség kiterjesztette nyomozását annak a megállapítására is, hogy ki volt az a fiatal ember, aki a minap a brailai kikötő közelében a Dunába fullt. A holttestet azonban eddig még nem tudták megtalálni s így esetleg csak később tudja a rendőrség a vízbe fullt ember személyét megállapítani.

Mandaseszku Szilvio és Avram Todor, a kik tudvalevően utlevélket átadtak Katarauknak, még mindig a rendőrség fogházában vannak. Ugy látszik azonban, hogy ez a két ember ártatlan és csakugyan nem tudták, hogy Katarau milyen célra fogja felhasználni utleveliket. Lehetséges, hogy a két fiatal embert hamarosan szabadon fogják bocsátani.

Az orosz kormány tudvalevően tiltakozó jegyzéket küldött a román kabinetnek, a melyben kijelenti, hogy Bobrinszki Vladimir gróf előkelő személye teljesen kizárja annak lehetőségét, hogy a gróf a debreceni merényletben részes volna. Az orosz kormány tiltakozásának azonban nem szabad különösebb jelentőséget tulajdonítani, mert több fontos körülmény valóban gyanussá teszi Bobrinszky bukaresti szereplését.

Kétségen kívül álló valóság ugyanis, hogy az osztrák kormány megengedte Bobrinszki grófnak, hogy Ausztrián keresztül utazzék Máramaroszigetre s ezt az engedelmet hivatalosan tudomására is adták a grófnak. Miért utazott tehát Bobrinszki gróf mégis kerülő uton, vagyis Bukaresten keresztül vissza Pétervárra? Erre a kerülő utra az osztrák kormány előzékenysége miatt semmi kényszerítő oka nem volt. De mit keresett Katarau Bobrinszki grófnál bukaresti szállásán? Tudósítójuk minden kétséget kizáró módon megállapította ugyanis, hogy Katarau valóban fölkereste a gróft bukaresti szállójában és hosszab ideig tanácskozott vele.

Már akkor föltűnt, hogy az a züllöt fiatalember, a kit a román rendőrség Oroszország érdekében való kémkedése miatt állandóan figyelte, olyan bizalmas barátságban érintkezett az orosz nacionalista propaganda vezetőjével.

Mungóék műhelyéből.

A közigazgatás államosítása. — Hir az árvaszékek reformjáról.

A belügyminiszterium elkészítette a közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslatokat és Sándor János belügyminiszter rövid időn belül be is terjeszti a képviselőház elé. Az ilyen nagyfontosságú javaslatokat a parlamentben való benyújtás előtt mindig meg szokták ismertetni a sajtóval és csak beható ankétezés és bírálat után szokták aztán képviselőházi tárgyalás alá bocsátani. A Tiszakormány a sajtóval meghallgatását ennél a javaslatnál is mellőzni fogja.

Információnk szerint Tiszának az a terve, hogy a törvényjavaslatot még márciusban keresztülhajt-szolja egy képviselőházban, mint a főrendiházban, hogy az új rend már az ősszel föltétlenül életbe léptethető legyen. Csak a vármegyei önkormányzat lerombolásával, a közigazgatási tisztviselők választásának eltörlésével s a törvényhatósági bizottságok politikai jogainak megsemmisítésével látja ő befejezve gonosz és kárhóztos programját, a közszabadságokat biztosító alkotmány elpusztítását. Az ellenzék majd a javaslat betervezése után fog határozni magatartásáról.

A legújabb mungóreform az árvaszékek reformja.

Arról van ugyanis szó, hogy mi lesz az árvaszékekkel az államosítás keresztülvitele esetén, a melyek olyan kifőzött illetek be a vármegyei szervezetebe? Erről eddig egyáltalán nem volt szó s már-már azt hittük, hogy az árvaszéki hivatalnokok éppen úgy mennek át az állami statusba, mint a megye többi hivatalnokai. Ez azonban nagy tévedés, mert a mungó kormányának egész más célja van az árvaszékekkel, mint ahogy ez alább ki fog tűnni.

Az állam érdeke az, hogy központosítsa a hivatalokat. Az árvaszékek szervezete ma ennek megfelelően éppen ezért csodálatosnak tűnik fel, hogy ebben az esetben a mungókormány elkülönítést, decentralizációt tervez.

Mungóknak az a tervük, hogy az árvaszékeket felbontják részreire. Az eddigi árvaszék helyett annyi árvaszék lesz, ahány járás van s az árvaszékek központja a megyei székhelyen lesz az eddigi elnök főnöksége alatt.

A kormány tervének az lesz a természetes következménye, hogy árvaszéki ülnököket a melléklet beosztott hivatalnokokkal egyetemben kihelyezik a járásokba, az illető szolgabíró mellé, hogy ott az alája tartozó néppel közvetlenül érintkezve intézzék az árvaügyeket, a rejtett cél pedig az, hogy minél több a kormánytól függő és kegyerét féltő tisztviselő helyzetesség a vidékre, kiket a kormány politikai célokra úgy használ fel, a hogy akar s ahogy csak tud.

Mert bizony az árvaszékek okos s helyes reformjára szükség volna, már oly irányban, hogy az ügyvitel ne lenne oly maradi s nehézkes s könnyebben hozzáférhető legyen a nagyközönség számára, de bánják is ők a közönség érdekeit, fő a hatalom és az erőszak uralmának megszilárdítása és erre kell nekik az árvaszékek reformja is.

Újabb rendeletek a sorozásról.

Iskolai oktatásban fogják részesíteni az ujoncokat.

Érdekes irredentet küldött a vármegyékhez a honvédelmi miniszter, a hadvezetőség ugyanis nagy súlyt helyez az egészség-telen legénységre, azt tanúsítja a két rendelet, a a honvédelmi miniszter legutóbb intézett a törvényhatóságokhoz. Az egyik utasítást ad a sorozási eljárásra nézve, különösen abban a tekintetben, hogy a mérték alatt álló legénységet az orvos alaposan vizsgálja meg, hogy a hadseregbe csak egészséges katonákat sorozzanak.

Együttal elrendelte, hogy az alapos vizsgálat érdekében a sorozónapokat szaporítsák. A másik rendelete a közlegénység oktatására irányul. Azok a kísérletek, melyek egyes helyeken abban az irányban történtek, hogy a legénységet az írás és olvasásra tanítsák, annyira beváltak, hogy a miniszter a legénység elemi oktatását általánosítani kívánja. E végből érintkezésbe lépett a közoktatásügyi miniszterrel és a törvényhatóságokhoz intézett rendeletében intézkedik a besorozott legénység elemi oktatásáról.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Március 4. szerda Róm. kath. Kázmér Protosztás Kázmér K. Görög orosz február 16. Arkip. Nap kel 6 óra 38 perckor, nyugszik 5 óra 46 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő: Nyugaton a fagy gyengülése várható. Sürgönyprognózis: Nyugaton enyhe. Déli hőmérséklet — 5°C.

— Makó képviselőtestülete és az adókievítő bizottság. Legközelebb megkezdí működését Makón a III. osztályu kereseti adó kivető bizottság. E bizottságba Makó város képviselőtestülete is két bizalmi férfit küld. Igen fontos érdeke Makóváros kereskedőinek és iparosainak, hogy ez a két bizalmi férfit egyike kereskedő, másika pedig iparos legyen. A képviselőtestületnek ezt be kell látnia és a két bizalmi férfit a kereskedők és iparosok köréből megválasztani, ez a legkevesebb, amit Makóváros képviselőtestülete a nehéz viszonyokkal küzdő makói kereskedőkért és iparosokért tehet.

— Szocialista nők gyűlése Makón. Március 8-án a külföldi országokban a munkások mindentéle gyűléseken fognak tiltakozni a nők nagyfokú politikai elnyomatása ellen. E nagy mérvű mozgalomhoz Magyarország munkásnői is csatlakoztak, s az országban mindentéle nőgyűlések lesznek e napon. Nálunk Makón is kiveszik a munkások a részüket abból a nagy-szerű küzdelemből, amelyet az egész világ munkásnői folytatnak márc. 8-án a politikai jogok elnyeréseért. A magyarországi munkások országos szervező-bizottsága „Nők Napja” címen emléklapot adott ki ez alkalomból, ára 12 fill. Kapható lesz a gyűlésen vasárnap

délután fél 4 órakor. Lapunk legközelebbi száma hozni fogja a gyűlés helyét is, melyre nőknek nagyszámban való megjelenését kéri a nőgyűlés rendező-bizottsága.

— A makói országgyűlési képviselőt választék névjegyzékének összeírása. Az 1915-ik évre érvényvel bíró választásra jogosultak névjegyzékének összeállítására Makóváros központi választmánya ma választotta meg a bizottságot. Ez a bizottság Espersit János dr. elnöke alatt Mágóri Sámuel és Elek Lajos városi képviselőkől áll.

— Bizottsági ülés a vármegyén. A megyei jegyzői nyugdíjválasztmány holnap, csütörtökön ülést tart Tarnay Ivor elnöke alatt. A gyűlésen nyugdíjazási s más folyó ügyeket fognak elintézni.

— Mi van a marosi fürdővel? Megmondhatjuk röviden, baj van. Minden esztendőben gondot ad a városnak ez a rozoga alkotmány, hol megszökik s Szeged alól kell hazavontatni, hol meg ha itthon van nem lehet hasznát venni. Most is baj volt vele. Ki kellett volna vontatni a partra, mert a jégzajlás tönkre tette volna. Felszólították hát a bérlőt vontassa ki a fürdőt, mert ha nem, úgy költségére vontatják ki. Persze így is történt. És a fürdő kivontatása fürdőszétszedése a városi napszámások bérét nem számítva 215 korona 40 fillérébe került a városnak. A városi napszámások munkája is felér vagy 160 koronával. Ezt az összeget most a fürdőbérlőn keresi a város csak az a kérdés, hogy megtalálja-e. A fürdő ügyében egyébként a gazdasági szaktanácsos azt javasolja legközelebb a városnak, hogy helyezték hajótalpra, ami által a kivontatás könnyebb s olcsóbb.

— Vallásos estély. Holnap, csütörtökön az utolsó református estélyen Ujvároson délután 5 órakor Bereczky László beszél és Thurzó Ferenc felolvas, Beivároson Nagy Károly beszél és Czibus István felolvas, Aradi-utca Molnár Zoltán beszél. Szabó Lidia felolvas.

— Előadás a Gazdasági Egyesületben. Folyó hó 7-én, szombaton délután 5 órakor a makói Gazdasági Egyesület termében „Korona szálló” Magyar József dr. előadást tart Angolországról. Az előadás kiterjed Anglia gyarmataira, mezőgazdaságára, állattenyésztésére, iparára, kereskedelmére és angol szép életmódjára.

— Két titokzatos vigéc Makón. Két gyanus alakot tartóztatott ma le a rendőrség. Két testvért. Az egyik Grünvald István, a másik Grünvald János. Fialat fickók, a kik kocsi kerestek a főtéren hogy a makói tanyák közzé mehessenek, hogy mit akartak a makói tanyák között, erről hallgatnak nagy titokzatosan. Épp ezért a rendőrség országos nyomozást indított megállapítandó, hogy a két vigéc nem e valami közönségének. Lesz tehát egyszer nagy szőhámosásban törte fejét. Megkeresték az összes hatóságokat, nem e tudnak valamit a két titokzatos vigécéről, akiket egyelőre fogva tartottak a rendőrség.

— Akit Makón ítéltek el huszonegyedszer. Szegény kóbor vándorló péklegényt állítottak ma elő a rendőrségen Gasztyi Milan beodrai illetőségű s csavargó péksegéd,

ki munka nélkül lődörgött Makón. Mint csavargót elfogták s ma ítéltek felette. Előzően azonban bekérték a különböző rendőrségektől a reá vonatkozó adatokat. Kiderült, hogy csavargásért már 23-szor volt büntetve. Makón büntették meg most 24-szer ilyen címen 8 napi elzárásra, mely büntetés kitöltése után illetőségi helyére fogják toloncolni.

— Garázda csavargó. Tegnap este nyolc óra tájban egy züllött csavargó, Kovács Antal állított be Sipos János Kálvária-utcai szatócsához s éjjeli szállást kért. A gazda okulva a sok mindenféle rémitörténeteken elutasította a kérelmet. A csavargó azonban nem akart távozni mire a gazda átkarolta s kitétte az utcára. A csavargó ezen annyira felbőszült, hogy dühében betörte a kereskedő kirakatát s az ott levő árukat össze vissza zuzta. Rendőrt kellett hívni, ki a garázda csavargót bevitte a rendőrségre, ahol szigorú eljárást indítottak ellene.

— A makói fuvó zenekar bálja. A makói fuvó zenekar Erdei Károly orosztémelő mellett vendéglőjében március hó 8-án saját pénztára javára táncmulatságot rendez, melyre ezuton tisztelettel meghívja a Rendezőség. Beléptidij férfiaknak 60 fillér, nőknek 40 fillér, páros jegy 1 korona. Jó ételekről és italokról gondoskodva lesz.

— A sárga csikó az Urániában. Magyarországon a filmgyártás még nem tudott meghonosulni. Ez még mindig a fejlettebb kultúrájú, a fejlettebb iparu nyugati államok tulajdona. Ez az oka, hogy az Uránia színházakban magyar vonatkozású dolgokkal, szindarabokkal nem találkozunk. Ez idő szerint egvelen magyar szindarab, a „Sárga csikó”, Csepreghy Ferencnek örökszép népsziműve az, melyet egy bécsi gyárban a legnagyobb művészek előadásába a mozi filmjén megörökítették. Igazán elismerést érdemel a makói Uránia színház igazgatósága, hogy nagy áldozatok árán megszerezte ezt a filmet és csütörtökön este Csepreghy Ferencnek ezt a remek sziművét bemutatja Makó város közönségének. Lesz tehát egyszer alkalmunk a moziban igaz magyar érzéssel szerzett darabot is látni, mely elsőrendű műélvezetet ígér.

IGY JÁR AZ AKI A VEVŐT BE AKARJA CSAPNI.

IGY JÁR AZ AKI A VEVŐT BE AKARJA CSAPNI.

A MAKÓI PIACRÓL.

A változó árak. — A gabonapiac helyzete.

Nagyforgalmu volt a mai hetipiac márcsak azért is, mert a folyton emelkedő árak erősebb vásárlásra készítik egy a kereskedőket, mint a malmokat.

A buzafélékben óriási az áremelkedés s a mai piacon már 24 koronát fizettek a buza métermázsájáért. Budapesten 26 koronát fizettek a buza métermázsájáért. A gabonapiac világhelyzetéről ismertette azt a magyarországi viszonyokkal, a legelőkelőbb közgazdasági tudósító tollából a következőket jelenthetjük.

A fővárosi nagy malmok újból erősen vásárolják a búzát, mely hova-tova olyan drága lesz, hogy érdemes lesz behozni Romániából a búzát, mert a buza vámmal együtt olcsóbb, mint a magyar buza. Így ma 79 kiló búzát ajánlottak Triesztbe szállítva 10 forintért. Sőt Angliában a legfinomabb kanadai búzát 19 korona 20 fillérbe kerül. Triesztben ugyanezen kanadai áru 22 frankba azaz 20 korona 90 fillérbe kerül sőt az orosz buza is olcsóbb s hatalmas versenytársa a magyar búzának. A legfeltűnőbb jelenség azonban, hogy Északmagyarországban sok németországi búzát adtak el s Galiciában már csak az orosz buza dominál. Mindezek alapján jelenti közgazdasági tudósítónk, kell, hogy a magyarországi árak beleilleszkedjenek a nemzetközi ármozgalmába, ami most egyáltalában nem szilárd. Ennélfogva a magyarországi magas buzaáraknak nem nagy jövő jósolható, különösen ha a helyzet továbbra is ily kedvező marad.

A kukorica Makón is Budapesten is 14—14 korona.

A gabonapiac az árak nagyon is ingadozók s az áralakulásoknál a legnagyobb eltérések tapasztalhatók. Ilyenkor már igen csak így szokott ez lenni. A vöröshagymát 20—22 koronáért, a fokhagymát 60—65 koronáért a dughagymáét 65—70 koronáért vásárolták.

A zöldségpiac helyzete is szilárd. A petrezselyemgyökeret 40 koronáért a sárgarépát 8—10 koronáért, a tormát 52 koronáért vásárolták 100 kilogrammonként.

IRODALOM

Lenkei Henrik jubilaris verskötelete: Evgyürük.

Lenkei Henrik, az ismert, érdemes költő jubilaris. Sokan, a költő hívei és tisztelői meglepett öntömmel fogják ezt hallani, meglepetéssel, mert a jubileum nem volt bejelentve és nem volt előkészítve. Ez a jubileum nem hivalgó, nem hangos nem ocoós. Csendes, nemes és egyszerű, de annál bensőségebb, mint ennek a költőnek egész költészete; tehát méltó jubileuma és jubilarisa a költőnek, egy termékeny, hosszú, de még teljében levő élet gazdag eredményének, egy eseményes költői pályának. A jubileumot egy nemes és tartalmas verseskötet jelenti a jubileum annak az értékes verseskötetnek a képében jelenik meg, amelyet legújabb sorozatában adott ki a Gümöri Jenő szerkesztésében és az Athenaeum kiadásában megjelenő népszerű Modern Könyvtár, amely dicsértetetes buzgalommal és eredménytel mutatja be és népszerűsíti a mai magyar költőket. Ez a verseskötet a Modern Könyvtár „Magyar Költők” sorozatának immár tizenötödik kötete és a jubilaris költő: Lenkei Henrik, egész eredményes költői pályájának legszebb, legérettebb termékeit, költészetére legjellemzőbb költeményeit foglalja

illatos, nem hervadó koszoruba. Lenkei Henrik harminc év ota ír verseket és ezt a tekintélyes évfordulót ez a verseskötet teszi emlékezetessé. 1883-ban jelentek meg első versei és az ebben a kötetben foglalt utolsó vers 1913-as termései. Egy egész élet van e kötetben gondolatok és érzések márványába faragva. Abban az időben, amelyben hallgatásba és tespedésbe merült a költészet, és csak kevés számú költő jelentette a magyar lírát, abban az időben bontogatta szárnyait a Lenkei Henrik líraja. Egyre felfelé ivellő vonalat mutat ez a költői pálya, egyre erősebb, hallhatóbb ütemű és ércesebb dalok, egyre nemesebb értékek teremnek rajta. És ma napjainkban, amikor körülbelül a magyar lírának egy új, néhány év előtt megnyitott és az eddigi korszakok között talán a legfényesebb korszaka zárul be, — amelybe Lenkei Henrik, egy megelőző generáció költője, természetesen nem kapcsolódhatott bele, mert hiszen sokkal előbb kezdte pályáját. — a Lenkei Henrik hangja még mindig zengő, érces, és dala gyakran hallható. A magyar költők köréből ma is kihangzik az ő nemes-versei egyszerű, bensőséges tisztaságú és erős hangja. Megható így, egy kötetbe sűrítve látni egy érdemes költői életet, egy bensőséges lelki élet rimekbe dalolt szentimentit és egy küzdelmekkel megagratott élet költői visszatükrözését. A költő jellemző címet adott kötetének, amely a jubileumát jelenti: „Evgyürük” a címe a kötetnek és az egyenesen ebbe a kötetbe irt utolsó versben a költő ezekkel a megkapó sorokkal éneklir meg életét, a harmincz évgyürüt, ezt a jelentős évfordulót, a csöndes jubileumát:

Harminc nagy éve nő erős gyökéren
Egy magános fa sziklás talajon —
Harminc nagy éve száll komoly-
[kevélyen
Az ég felé örömem és fajom.

Nézitek lombom? Hallgatják e [versem?
Sohsem kérdeztem hivalgó-mohón:
Mi bennem égott, tisztán kifejeztem,
A természet volt mestertanítóm.

S gyürü rakódott tavali gyürüre
S mind lombosabb, keményebb lőn a fa
Akár ha orkan tört rá, hogy legyűrje,
Akár körüle bömöbölt tél hava.

Vaj meddig nő még? Mikor dönti a [porba
Kórság fejszéje vagy villám-halál?
Egy vágya: el ne korhadjon kiforrva!
Friss, új gyürüt hajtson amíg áll!

Az értékes jubilaris kötet ára 60 fillér.

NYILT-TÉR.)*

Köszönetnyilvánítás.
Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősöknek, kik felejtethetetlen felelősségem, édesanyám, leányunk, illetve menyünknek
Fazekas Sándorné szül. Vanyek Etelkának
f. hó 3-iki temetésén megjelenni szivesek voltak és ez által fájdalomukat enyhíteni igyekeztek hálás köszönetet mondunk.
Makó, 1914. március hó.
A gyászoló család.

*) Az e rovatban közlötteknek sem alakjáért, sem a tartalmáért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

52. fejezet.
Az eltaszított unoka.

Derecskey felment a Tarnay palotába, honnan aznap este olyan ridegül kiutasították.

Szappanos Illés gunyosan és kárörvendve nevetett.

— Az igazat Piroska megmondhatja ugyan, gondolta magában, de tagadni fogom állítását és bosszúnak nevezem, hiszen az eszelős fiu maga bevallotta, hogy szerette és ölébe állította a leányt...

54. fejezet.
Megölt lelkek.

A három férfi és a nagymama szótlanul és mogorván Piroska ágya mellett virrasztottak.

A leány kimerülten és halottápadtan feküdt az ágyban s csak reggel tért magához.

Szappanos kissé félre húzódott, hogy Piroska, ne lássa őt fazonnal. Kíváncsian és feszült figyelemmel várta a vallomást.

— Hát életben vagyok még? kérdé Piroska, midőn szemet bágyadtan felnyitotta.

Oh, szörnyű, rettenetes éjszaka volt ez...

— Szólj édes Piroskám, mi történt veled? kérdé a nagymama szelid, jóságos hangon s Piroska homlokát simogatta.

— Magam sem tudom, mi történt velem, nagyanya.

Csak sejtem, hogy nagy dolognak kellett történni.

— Az eszelős Móni Laczi ölében találtak. Szólj, hogy kerültél oda?

— A Móni Laczi ölében? kérdé a leány tágrányított szemekkel.

— Igen, igen, bizonygatta az öreg Tarnay. Szegfi uramócsém le is lőtte a nyomorultat.

— Az nem lehet... Ah, ez gonosz hazugság... De nem! susogt Piroska. Mégis lehet... A Móni Laczi gyakran olálkodott utánam... Hol van Szegfi ur?

... Kérdezzék őt, ő talán tudni fogja mi történt?

— Itt vagyok, kedves Piroska nagysám, szólt meg Szappanos a szoba szögletéből és a leány ágyához sietett. Ugy van amint Pepi néni mondja. A Móni Laczi ölében láttam magácskát és hogy a bajtól megmentsem — lelőttem a merénylőt.

E szavakat Szappanos mosolyogva mondotta ugyan, de míg beszélt, erősen és sokat mondóan a leány szeméi közé nézett.

— Igen? ... A Móni Laczi? ... Ó támadt volna rám? susogta Piroska erőtlenül. Lehet... lehet... Hívják ide... mondja meg ő is...

— Móni Laczi meghalt, mondá az öreg Tarnay.

— Szegény fiu, ártatlanul halt meg, ártatlanul! sóhajtá Piroska.

Azután lehunytá szeméit és merev mozdulatlanságban aludni látszott.

— Nos? jól láttam? kérdé Szappanos diadalmasan.

Tarnay és felesége zsebkendőjükbe rejtették orcáikat csendesen zokogtak.

— Ne sirjanak, szólt meg Derecskey Sáneor.

Szegfi ur a történetek után viszszalépett, mivelhogy nem akar

egy női erényről erőszakkal megfosztott boldogtalan leány férje lenni.

Engem ma este kiutasítottak innen, dacára, hogy a 48-as zászlót szolgálom.

(Folyt. köv.)

URENIA
MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.
Csütörtök, március 5-én este 8 órakor
SÁRGA CSIKÓ
3 felvonásos népszínmű. Csepreghy Ferenc népszínműve nyomán előadják a Kolozsvári Nemzeti Színház tagjai.
Gimpli kómányt javít.
Komikus.
Idahoci vizesés.
Természetes.
Tisztelettel
AZ IGAZGATÓSÁG.

Divat-salonomba
önálló munkaerőt keresek azonnali belépésre **HORÁK BOZSENNA** női divatárusnő, Főtér (Fodor-ház.)
Ebéd és vacsora-kosztot
keresünk kihordásra főtérhez közel. Megfelelés esetén esetleg háznál is étkeznénk. Cim megtudható a kiadóban.

Autó keveset használt hatszemélyes eladó. **MOLDVAY** kelmefestőgyár Orosháza.

Gyümölcsfa-árverés.
Táblaírítás folytán eladó önkéntes szóbeli árverésen mintegy 10,000 drb kajszinbarackfa Breuer Gusztáv mérnök belsőnyomási faiskolájában, hol a jelzett fák soronként lesznek eladva. Akik kajszinost óhajtanak telepíteni, használják fel ezen kedvező alkalmat.
Az önkéntes árverés 1914. évi március hó 7-én reggel 8 órakor lesz a helyszínen (belsőnyomási Breuer-tanya) megtartva.

POÓR ENDRE
gyógyszerésznél kapható Makón
VILMA-CREM
gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztatlanság ellen.
Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfittó szer.
Árak: Vilma crém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfittó 1 kor
Ezen piporszerek több kiállításon ér-mekkel lettek kiállítva.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, dercét magdarát, tengeri darát és kását, valamint fűszereket a legolcsóbb napi árakon.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károlyval szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörülés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

Hagymaföld, szabad gyökér és dinnyének, valamint herének alkalmas föld, Sack-ekével felszántva kiadó Iritz Miksánál.

Kiadó üzlet, esetleg műhely helyiség Leipnik Sándor borkereskedése mellett. Értekezni lehet IRITZ SÁMUEL ÖZV. cégnél.

Sertés perzselésre száraz szalma, apró-jószágnak és soványdisznónak kifőzött törköly a legolcsóbb árban kapható
IRITZ SAMUEL özv. CÉGNÉL.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona	98 fillér.
Női háló kabátok	1	98
Női háló ingek	1	98
Női nadrágok schiffonból	1	98
Női nadrágok pargetből	1	98
Diszes párnák	1	98
Schiffon alsók	1	98

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék! Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Igen jó fehér és siller borok 72 és 80 fillér literenként.
Nagyobb vételnél olcsóbb.
Vidékre 48 és 52 fillér 50 literen felüli vételnél
IRITZ SAMUEL özv. CÉGNÉL.

Nincs többé gyomorfájás.

A szabadalmazott

Kakuktkeserü

házi szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle — még régi gyomorbeteg is. Erősít életet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kéllemes ize miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számtalan hálalrat bizonyítja jószágát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi-utcai gyógyszerárban.
Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.
Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Egy jó házból való fiu
nyomdász tanulónak felvétetik a „Független Ujság” nyomdájában

Tevékenységek elkerülése végett gyász esetekben tessék közvetlenül jelzett címhez fordulni s bevételeit ott eszközölni.

„ÓRANGYAL” disztemetkezési vállalat.

Makó, Főter. Kenyérpiac, Tókegy-főle házban

Makó város és vidéke legszolidabb, legmegbízhatóbb, modern disztemetkezési vállalata. Mint mindig, ezután is legfőbb igyekezetem t. vevőimet szakszerű, szolid kiszolgálásban részesíteni a legnagyobb pontossággal, utólréhetetlen olcsó árakon. Vállalatomat ismételtelen tetemesen megnagyobbítottam, nem kiméltem sem költséget, sem fáradságot a

legnagyobb raktárt létesítettem a temetkezéshez tartozó mindenmemű kevékekből,

szem előtt tartva a kor kívánalmait, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy az egyszerűbb, mint a legmagasabb igényű izléseket is páratlan, pompás díszszel, a legnagyobb megelégedésre szolgálhatom ki. Az én olcsó áruimmal és pontos kiszolgálással nem versenyezhet senki. — Továbbra is ajánlom magamat a n. é. gyászoló vevőközönségnek szíves jóindulatu pártfogásába, vagyok mély tisztelettel:

ÖZV. GYURIK LAJOSNÉ

az „Órangyal” disztemetkezési vállalat tulajdonosa. — Hullaszállítást és exhumálást az ország bármely részéről elvállalok.

Előforduló gyász esetekben csakis meghívásra megyek ki házhoz.

Hét díszes gyászokocsi, hiteles és nyílt, megfőtűlt behuzatokkal s mindenmemű ravatalozás díjfalanni áll a vevők rendelkezésére.

Finom karlóczai ürmös
kapható IRITZ SÁMUEL özv. cégnél.

Nyomatott a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorssajtóján Makón.